

28-01-138

Mandag 26. sept. 1960

Kirkene i Sovjet

Svar på dr. philos. Vemund Skards åpne brev

Kjære Vemund Skard!

Som jeg skrev i Programbladet og også nevnte i selve programmet, er meningen med programserien om «Kirkene bak jernteppet» å gi et så korrekt bilde som mulig av de forhold kirkene lever under i de kommunistiske land. Ble det gitt gale opplysninger, eller ble forholdene påvislig fortegnet, vil jeg være meget takknemlig for å få de nødvendige korrektiver.

Det er muligens riktig at lytterne fikk det inntrykk at de kristne i Sovjet «har det mye bedre og friere enn vi trodde». Det kommer jo an på hva de tidligere trodde.

Derimot skjønner jeg ikke at de skulle få inntrykk av at «det kirkene sier, ikke er diktert av kommunismen», og at «vi må nok ta dem mer alvorlig enn vi har gjort når de kritiserer den politikk Vesten fører.»

Det jeg sa etter å ha nevnt den frihet kirkene har til rent gudstjenstlig virksomhet, var følgende:

«Men hva betaler så kirken for denne frihet? Prisen består ikke bare i en lojal holdning som utelukker enhver kritikk, ja, endog enhver diskusjon med regimet,

men også i en aktiv og uforbeholden understøttelse av dette styret. Det er dypt deprimerende å lese offisielle kirkelige uttalelser som billedlig talt bøyer seg i støvet for regjeringens ufeilbarlighet og roser den opp i stry. Kirken i dag tar også avstand fra dem av dens egne medlemmer som i forfølgelsesperiodene gjennomgikk de forferdeligste lidelser, og den synes å gi staten rett i at alle disse led på grunn av rent politiske forgåelser...

Sikkert er det at om Den norske kirke under krigen hadde inn tatt samme holdning til nasistene som den russiske kirke i dag inn tar til kommunistene, ville den ha vært et storartet verktøy i Hitlers hender.

Den danske teologen, professor N. H. Sjøe, sier det så sterkt:

«Hadde kirken vært en sann kirke i Russland, måtte den nødvendigvis ha protestert mot de grusomheter som er begått i de baltiske landene, og når den ikke har gjort det, er det et sørgelig bevis på den grad av frihet som innrømmes den.»

Og vi kunne vel her legge til: Hvordan kunne den tie om det som skjedde i Ungarn? Svaret er at kirken ikke blander seg i politikk, må det pekes på at kirken dog kritiserer Vestens politikk, og uttaler seg sterkt positivt om Sovjets egen.»

Det hører med til en saklig framstilling at så vidt mulig alle sider får komme med. Jeg bestrebt meg derfor på å la også det syn på disse kirker komme til uttrykk, som jeg ikke selv deler.

Sigurd Lunde.